

26.07.2022

Gent

NUMMER

Versie 1

Lespakket PHALLUS. Norm & Vorm

Lespakket voor het secundair
onderwijs
1^e tem 3^e graad

1 Voorwoord

We verzamelden heel wat beeldmateriaal, podcasts en artikels bij het maken van de rondleiding voor de expo *PHALLUS. Norm & Vorm*. Dit materiaal en ook enkele tips over interessante websites lijken ons geschikt om je leerlingen voor te bereiden op een bezoek aan de expo. Ook na je bezoek kan je gebruik maken van de filmpjes en artikels. We ervaren dat je je bezoek aan de expo best vooraf in de lessen kadert. Ook achteraf hebben leerlingen nood aan een gesprek over de thema's.

Tijdens de rondleiding in de expo gaan we dieper in op thema's als gender, seksualiteit en wetenschap. De expo stelt onze idées fixes over gender, wetenschap en normen in vraag. In wetenschappelijk onderzoek komt het mannelijke lid uitgebreid aan bod. De vrouwelijke genitaliën krijgen een bescheiden bijrol. Terecht? Of sluipen maatschappelijke normen (on)bewust het onderzoek binnen? De leerlingen leren tijdens de rondleiding een aantal termen (zoals vulva en fallus) en we gaan een discussie niet uit de weg.

De doelstellingen van de rondleiding zijn deze:

- De leerlingen inzicht geven in het wetenschappelijk onderzoek over het biologisch geslacht en de normen die leven in de samenleving vroeger en nu.
- De leerlingen laten kennismaken met de genderkoek.
- De leerlingen een veilige ruimte geven waarin ze kunnen nadenken en vragen stellen over thema's als seksualiteit, lichamelijkeheid en identiteit.
- De leerlingen nieuwe wetenschappelijke kennis geven over de clitoris.
- De leerlingen laten kennismaken met binair en non-binair denken.

In elke graad zijn er eindtermen opgenomen die zeer specifiek over seksuele identiteit en gender gaan. Meer info kan je vinden via deze link:

<https://www.cavaria.be/gender-en-seksuele-identiteit-in-de-eindtermen>

2 Inleiding op het GUM

Aan de hand van deze filmpjes kan je je leerlingen laten kennismaken met het GUM en de visie van het museum. Hier wordt nog niet ingegaan op de tijdelijke expo.

- GUM introductie: Edubox wetenschappelijk erfgoed in het Gents Universiteitsmuseum: https://bit.ly/edubox_GUM
- GUM – Gents Universiteitsmuseum: “Een introductie op het GUM, dit filmpje laat je kennismaken met het GUM. (2'45)”
<https://www.youtube.com/watch?v=Wl3hmjf6Z2c>

- GUM – Gents Universiteitsmuseum: “ROA takes over brand-new GUM”. Een filmpje over het samenkomen van wetenschap en kunst. (3’24)
<https://www.youtube.com/watch?v=0YUuYhGCAJ0>

3 Filmpjes

- Piet Hoebeke: “Heb jij een normale penis?” Universiteit Vlaanderen. Al wordt de vraag ook gesteld of een normale/ideale zelfs penis bestaat. (14’27)
<https://www.eoswetenschap.eu/gezondheid/heb-jij-een-normale-penis>
- Lori Malépart-Traversy: “Le Clitoris”. Een luchtige geanimeerde documentaire rond de clitoris, z’n werking en z’n geschiedenis. (3’17)
https://www.youtube.com/watch?v=J_30A_VZVky
- Wat is gender? Wat is de invloed van genderstereotypen? Hoe denken we over mannelijkheid en vrouwelijkheid vandaag? En wat kan en moet beter? In de Grote Gendershow worden gender, genderstereotypen en intersectionaliteit besproken.
<https://rosavzw.be/nl/aanbod/tools-1/grote-gender-show> (49’38)
- BuzzFeedVideo: “Guys Try Drawing Vaginas”.
https://www.youtube.com/watch?v=eY_FDkQvL0 (3’27)
- Bustle: “Women Draw Their Perfect Penis”.
<https://www.youtube.com/watch?v=S8Cl0k4hzMg> (2’34)

4 Artikels

- Els Verweire: “Gefascineerd door fallussen”. EOS Wetenschap. Een artikel over onze expo *PHALLUS. Norm & Vorm*.
<https://www.eoswetenschap.eu/gezondheid/gefascineerd-door-fallussen>
- Jeroen de Baaij: “Waarom hebben Griekse beelden een kleine penis?”. KunstVensters.
<https://kunstvensters.com/2016/07/05/waarom-hebben-griekse-beelden-een-kleine-penis/>
- Anna van Leeuwen: “Wat als onze wereld niet vol stond met fallussymbolen maar met vaginadesign?” Vice.
<https://www.vice.com/nl/article/gy33gw/wat-als-onze-wereld-niet-vol-stond-met-fallussymbolen-maar-met-vaginadesign>
- Bergje Hofstede: “Waarom de kut meer kunst verdient”. De Correspondent. Een artikel waarbij de invloed van kunst op de visie van gender in de maatschappij onder de loep wordt genomen.
<https://decorrespondent.nl/6624/waarom-de-kut-meer-kunst-verdient/844145907264-10b8958f>

- Tinne Claes: “Blogreeks: Een geschiedenis van het orgasme (ook voor vrouwen)”. Cultuurgeschiedenis. Over vrouwelijk zaad, verleidsters met een onstilbaar libido en geboren moeders.
<https://cultuurgeschiedenis.be/blogreeks-een-geschiedenis-van-het-orgasme-ook-voor-vrouwen>
- Julia M. Gossard: “Teaching the Early Modern ‘Penis-Vagina’”. Een Engeltalig artikel waarbij een discussie rond genderongelijkheid start bij het tonen van een 16^e eeuwse tekening van het vrouwelijke reproductieorgaan, die met onze hedendaagse kennis toch wel meer op een penis lijkt dan een vagina.
<https://notchesblog.com/2018/03/27/teaching-the-early-modern-penis-vagina/>
- Els Verweire: “Waarom vrouwen vaak niet klaarkomen en wat ze daaraan kunnen doen”. EOS Wetenschap. Een kijk op de oorzaak van de orgasme-kloof.
https://www.eoswetenschap.eu/psyche-brein/er-een-groot-gebrek-aan-basiskennis-over-de-clitoris?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=Mail 33
- Els Verweire: “Alles wat vrouwen kan opwinden noemen we voorspel, alsof dat niet zo belangrijk is”. EOS Wetenschap. Een artikel dat het belang van nieuwe inzichten rond seksuele opvoeding in het onderwijs onderstreept.
https://www.eoswetenschap.eu/gezondheid/alles-wat-vrouwen-kan-opwinden-noemen-we-voorspel-alsof-dat-niet-zo-belangrijk?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=mail&utm_campaign=eos_213%3Fa-cid%3D2c81d958bca68a209a100d7ef07565ee
- VRT NWS: “Komen er gelijke prijzen voor mannen en vrouwen bij de kapper?” Een nieuwsartikel over minister van Gelijke Kansen Nathalie Muylle die graag de kapperstarieven wil laten baseren op geleverde diensten.
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/12/13/komen-er-gelijke-prijzen-voor-mannen-en-vrouwen-bij-de-kapper/#:~:text=Terwyl%20een%20man%20hooguit%20tussen,100%20euro%20voor%20een%20vrouw.>
- <https://www.klasse.be/260729/genderbewust-lesgeven/>

5 Podcasts

- Piet Hoebeke: “Gender in de blender. Ontdek jouw seksuele identiteit”.
<https://www.universiteitvanvlaanderen.be/podcast/ben-jij-wel-100-hetero> (13’30)
- Piet Hoebeke: “Moet je kunnen klaarkomen zoals in pornofilms?” Uitleg rond de zaadlozing en de vele mythes errond.
<https://www.universiteitvanvlaanderen.be/podcast/moet-je-kunnen-klaarkomen-zoals-in-pornofilms> (14’40)

- Vuile Lakens. Een podcastreeks van historica Anaïs Van Ertvelde en schrijfster Heleen Debruyne waarbij men praat over seks, het lichaam en taboe-onderwerpen.
<https://www.vuilelakens.be/>
- Tumult.fm: “Teken een vulva met GUM”. Onze wetenschappelijk medewerker, Lyvia Diser, helpt je met het tekenen van de verschillende vormen van de vulva.
<https://www.mixcloud.com/urgentfm/tumultfm-draw-a-vulva-samen-met-gum/>

6 Interessante websites

- Sensoa is een Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid.
<https://www.sensoa.be/>
- Çavaria zet zich in voor de belangen van LGBTI+ mensen.
<https://www.cavaria.be/>
- RoSa vzw informeert, documenteert en sensibiliseert over gender gerelateerde kwesties en feminisme.
<https://rosavzw.be/nl/>
- <https://www.allesoverseks.be/>
- Elke groep jongeren is heel divers qua geslacht, leeftijd, religie, sociaal-economische klasse, thuissituatie, seksuele oriëntatie, ... Hoe begeleid je relationele en seksuele vorming in zulke superdiverse groepen? In onze gratis publicatie 'What the FAQ?!' krijg je concrete casussen, tips en achtergrondinfo vanuit onze uitgebreide expertise in vorming over relaties en seksualiteit aan jongeren.
<https://www.pimento.be/what-the-faq/>
- Vaginamuseum. Een genderinclusief museum in Londen die de focus eerder op de vagina richt, in plaats van op de penis.
<https://www.vaginamuseum.co.uk/>
- The Vulva Gallery. Een online educatief platform waarbij vulvas in al hun verschillende vormen worden getoond via illustraties.
<https://www.thevulvagallery.com/>
- Dokter Bea. Een programmareeks op Ketnet waarbij een fictieve dokter seksuele voorlichting geeft voor kinderen tussen 9 en 12 jaar.
<https://www.sensoa.be/materiaal/de-dokter-bea-show-lesmodules> en <https://www.ketnet.be/kijken/d/de-dokter-bea-show>
- School uit de kast: “LGBTQIA: Wat is dat allemaal?” Een powerpoint dat uitleg geeft rond verscheidene termen die binnen het spectrum van seksuele oriëntatie, genderidentiteit en geslacht vallen.
<https://www.schooluitdekast.be/leerkrachten-secundair-onderwijs/methodieken/lgbtqia-wat-dat-allemaal>
- School uit de kast: “M/V/X: Wat zegt een foto?” Een opdracht waarbij je met behulp van foto's van J.J. Levine de man/vrouw-stereotypen in

vraag stelt. <https://www.schooluitdekast.be/sites/default/files/methodiek/bijlage/methodiekmvx.pdf>

- Denise Rosenboom. Een kunstenares die bekend is geworden voor haar project genaamd 'Pussy Pendant'. Ze maakt juwelen waarbij de unieke vormen van verscheidene vulva's worden weergegeven. <https://www.instagram.com/deniserosenboom/>
- Isala. Een onderzoeksinitiatief van Prof. Sarah Lebeer, waarbij men concentreert op de (positieve) invloed van microben op onze gezondheid. Momenteel probeert men als eersten het vrouwelijke microbiom beter proberen te begrijpen. <https://isala.be/>
- <https://www.vlaanderen.be/publicaties/gender-in-de-blender-educatief-pakket-over-genderdiversiteit-en-transgender>
- TIP: televisieserie op Netflix: Sex Education. Een fictieve komische televisieserie waarbij de seksuele ontwikkeling van Britse tieners centraal staat.
- Hebben leerlingen vragen over deze thema's, dan kunnen ze terecht bij AWEL, de kinderen- en jongerentelefoon: bel gratis en anoniem naar 102 (16u-22u) of mail naar brievenbus@awel.be. <https://awel.be/>
- Voor alle vragen over het transgenderthema: <https://www.transgenderinfopunt.be/> of bel naar 0800/96316, of mail naar contact@transgenderinfo.be
- Voor al je vragen over gender en seksuele diversiteit. Bel gratis naar 0800 -99-533, of mail naar vragen@lumi.be. Check ook <https://lumi.be/>

7 Praktisch

De expo is op vraag van het onderwijs verlengd tot en met 16 april 2023 en bevat een aanbod voor het secundair onderwijs, in samenwerking met Sensoa vzw. Reserveer alvast je rondleiding via de website:

<https://www.gum.gent/nl/het-gum-voor-secundair-onderwijs!>

- duur: 90 minuten
- aantal leerlingen: 15
- Prijs: €70,-

Heb je nog vragen over de rondleiding of het lespakket? Neem dan contact op met het GUM: Annelies.Lust@UGent.be

Heb je vragen over je reservering? Mail naar groepen.gum@UGent.be